

Europos regionų komiteto nuomonė „Naujasis europinis bauhausas: gražu, tvaru, įtrauku“

(2022/C 301/04)

Pranešėjas	Kieran MCCARTHY (IE/EA), Korko miesto tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujasis europinis bauhausas: gražu, tvaru, įtrauku“ COM(2021) 573

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

Naujojo europinio bauhauso pristatymas

1. palankiai vertina Europos Komisijos tarpdalykinę naujojo europinio bauhauso (NEB) iniciatyvą, kuri padeda įgyvendinti ES žaliąjį kursą papildydama jį kultūros dėmeniu ir priartindama tai prie piliečių. Šiuo tikslu įgyvendinant NEB kuriamos patrauklios, tvarios ir įtraukios erdvės ir vietos, produktai ir gyvenimo būdo formos, kurios sudaro palankesnes sąlygas užmegzti partnerystes ir parodo aplinkos perkonfigūravimo ir pertvarkos naudą, pasitelkiant konkrečią patirtį vietos lygmeniu;
2. pripažįsta įvairių iniciatyvos draugų, veikėjų, pilietinės visuomenės organizacijų, tinklų, kolektyvų, regioninių centrų ir platformų bei „gyvųjų laboratorijų“ entuziazmą ir didžiulę paramą NEB, taip pat nuolatinį susidomėjimą ir darbą skatinant kūrybiškumą ir dalyvavimą, susiejant ir formuojant būsimo NEB vertę ir principus;
3. palankiai vertina tai, kad pripažįstamas vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo įgyvendinant NEB principus, nes šios institucijos, laikantis subsidiarumo principo, turi visas galimybes prisidėti prie politikos formavimo ir NEB įgyvendinimo;
4. mano, kad visoje ES miestai ir regionai yra pagrindiniai kultūra grindžiamo vystymosi skatintojai ir kad vietos ir regionų lygmuo atlieka svarbų vaidmenį vykdant tvarią miestų, regionų ir kultūros politiką. Todėl vietos ir regionų politikams tenka pagrindinė atsakomybė didinant NEB prieinamumą ir įtraukiant gyventojus į pertvarkos procesą, taip paspartinant NEB įgyvendinimą;
5. tvirtai remia NEB kaip vieną iš pagrindinių galimybių išnaudoti regionų ir savivaldybių kūrybinį potencialą ir taip sukurti priimtinus ir tvarius sprendimus, kurie padėtų sėkmingai įgyvendinti žaliąjį kursą;
6. pripažįsta tarpdalykinį NEB pobūdį, kuris susietas su įvairiomis ES programomis ir finansavimo kryptimis; tačiau pabrėžia, kad prireiks nuolatinio dabartinių ir būsimų partnerių pritarimo;
7. dar kartą patvirtina pirmąjį NEB principą – būtinybę taikyti kelių lygmenų ir į konkrečią vietą orientuotą požiūrį. Šiuo atžvilgiu RK atkreipia dėmesį į tai, kad pokyčiai vyksta vietos ir regionų lygmeniu, kur taip pat įtvirtinamas vietos suvokimas;

8. palankiai vertina Komisijos viziją, kad į NEB taip pat turėtų būti įtrauktos kaimo vietovės. Įvairios deklaracijos ⁽¹⁾ ir Kaimo paktas sudaro pagrindą būsimai Europos kaimo plėtros politikai ir veiksams ir yra labai svarbi priemonė NEB užmegzti ryšius su kaimo vietovėmis, kurios taip pat gali būti laikomos „bandomosiomis teritorijomis“, kuriose vykdomi nedidelės apimties pertvarkymo projektai;

9. pabrėžia, kad NEB gali tapti svarbia ekonomikos gaivinimo priemone, vietos lygmeniu kuriančia darbo vietas ir skatinančia mąstysenos pokyčius siekiant tvaraus ir veiksmingo teritorijų planavimo, o tai paveiks ir pagerins visuomenės elgseną ir judumą;

Susirūpinimą keliančios sritys

10. nerimauja dėl to, kad komunikate aiškiai nenurodoma, kaip bus užtikrinamas vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas; ragina pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip vietos ir regionų valdžios institucijos ir RK dalyvaus įgyvendinant šią iniciatyvą, kartu atsižvelgdamas į geografinės pusiausvyros principą, kad būtų atstovaujama visoms ES vietos ir regionų valdžios institucijoms;

11. pabrėžia, kad RK kartu su kitomis ES institucijomis turėtų būti įtrauktas į NEB pagrindinių partnerių, kurie kurs ir išbandys politikos ir finansavimo priemones, tinklą;

12. ragina įtraukti RK ir kitas ES institucijas į aukšto lygio apskritojo stalo diskusiją dėl NEB;

13. atkreipia dėmesį į tai, kad subsidiarumo ir proporcingumo principai nulems, koku lygmeniu ES ir valstybės narės taikys NEB įgyvendinimui siūlomas politikos ir teisėkūros priemones;

14. pabrėžia, kad COVID-19 ir toliau darys poveikį vidutinės trukmės ir ilgesniuojam laikotarpiu ir kad įgyvendinant NEB tai turėtų būti pripažįstama; pažymi, kad įgyvendinant NEB turi būti atsižvelgiama į neigiamą pandemijos poveikį skurdo didėjimui, socialiniams klausimams ir užimtumui;

15. ragina Komisiją užtikrinti, kad strategijoje daugiausia dėmesio būtų skiriama vietos ir regionų valdžios institucijoms, teikiant techninę pagalbą, deramą finansavimą ir užtikrinant lankstumą. NEB sėkmė priklausys nuo tvarumo ir įgyvendinamumo, atsižvelgiant į kaimo vietovių ir miestų skirtumus;

Naujojo europinio bauhauzo finansavimas

16. ragina iš valstybės biudžeto ir ES sanglaudos politikos programų skirti pakankamai išteklių vietos ir regionų lygmeniu; tačiau ragina rasti pusiausvyrą tarp NEB kultūros judėjimo kūrybinės sinergijos ir ES finansuojamų programų parametrų;

17. mano, kad papildomos lėšos galėtų būti naudojamos išorės pagalbai finansuoti, siekiant padėti keistis žiniomis ir ištirti esamų viešojo sektoriaus darbuotojų kompetenciją, abipusiai ir sklandžiai keičiantis informacija su privačiojo, vietos ir trečiojo sektoriaus veikėjais;

18. mano, kad investuotojams ir sutelktinio finansavimo teikėjams paskatų galėtų suteikti ankstesnė patirtis, apdovanojimai ir ištekliai, skirti kokybės, estetikos ir bendruomenės klausimams, taikant žiediško principus;

19. ragina kurti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes ir investuoti į platesnę kultūros ir jos paveldo sritį, kaip raginama organizacijos „Europa Nostra“ Venecijoje paskelbtame raginime imtis veiksmų ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Pavyzdžiui, 2016 m. Korko 2.0 deklaracija „Geresnis gyvenimas kaimo vietovėse“.

⁽²⁾ Venecijos raginimas imtis veiksmų: už naująją Europos renesansą, kuriuo siekiama „sudaryti sąlygas glaudesnei ir stipresnei verslo bendruomenės ir plataus masto kultūros, paveldo ir kūrybos ekosistemos sąveikai, be kita ko, stiprinant Europos paveldo judėjimo ir Europos investicijų banko bei jo instituto strateginį aljansą“.

20. atkreipia dėmesį į tai, kad galimybę remti NEB įgyvendinimą valstybėse narėse ir savivaldybėse taip pat suteikia Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė;

21. atkreipia dėmesį į tai, kad NEB turėtų būti suderintas su 2021–2027 m. DFP ir Europos miestų iniciatyva ir numatytas pakankamas finansavimas, skirtas padengti prie NEB prisidedančių vietos ir regionų valdžios institucijų veiklos išlaidas; ragina parengti plataus užmojo NEB įgyvendinimo planus, kurie būtų vykdomi atsižvelgiant į darnaus vystymosi tikslus;

22. prašo, rengiant ir įgyvendinant NEB strategijas, projektus ir veiksmus, atsižvelgti į geografinę pusiausvyrą, į klimato, ekonominę, socialinę ir kultūrinę ES įvairovę, taip pat į finansavimo galimybes ir lėšų paskirstymą, o teritorinė sanglauda turėtų išlikti vienu iš pagrindinių tikslų;

Rodikliai

23. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, neviršydamos savo kompetencijos, turėtų stebėti, koku mastu valstybių narių Vyriausybės naudojami NEB įvairiose programose, priemonėse ir procedūrose, ir tikisi, kad Europos Komisija pateiks aiškius tokios stebėsenos rodiklius;

24. yra susirūpinęs dėl to, kad dabartiniame ES finansavimo cikle (2021–2027 m.) nėra numatyta jokių rodiklių, ir laiko tai praleista galimybe įvertinti sėkmę;

25. mano, kad pagrindiniai NEB principai turėtų būti formuluojami bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir įtraukti į ES finansavimo programas, darančias tiesioginį ar netiesioginį poveikį apstatytai aplinkai, miesto ir kaimo plėtrai, kultūros paveldui ir kultūriniam kraštovaizdžiui, kaip kokybės kriterijai;

26. siūlo sukurti NEB regioninę rezultatų suvestinę siekiant parengti tvirtą regioninę stebėsenos politiką, užtikrinančią, kad NEB būtų įgyvendinamas visais lygmenimis ir kad regioninės investicijos atitiktų NEB principus;

27. pažymi, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra atsakingos už didelį vietos viešųjų pastatų ir miesto viešųjų erdvių fondą ir atlieka svarbų reguliavimo ir finansavimo vaidmenį renovuojant šiuos pastatus ir miestų erdves. Todėl vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų sutelkti dėmesį į reglamentavimo kliūčių nustatymą ir prisidėti prie reglamentavimo supaprastinimo ir naujų reglamentavimo metodų kūrimo;

28. pabrėžia, kad RK aktyviai dalyvauja rengiant klimato, energetikos ir aplinkos strategijas ir jas remiant vietos ir regionų lygmenimis. Darbo grupė „Žaliasis kursas vietos lygmeniu“ galėtų padėti propaguoti NEB principus ir stebėti jo sėkmę;

29. pabrėžia, kad labai svarbus yra vietos ir regionų valdžios institucijų dialogas dėl atvirų novatoriškų koncepcijų ir procesų, tarpdalykinių požiūrių ir kompetencijų. Todėl į NEB taip pat turėtų būti atsižvelgiama RK keitimosi žiniomis platformoje, programoje „Mokslas ir regionai“ ir pagal kitas ES programas finansuojamuose bendradarbiavimo projektuose;

30. pabrėžia, kad NEB turėtų skatinti lyčių lygybę. Lyčių lygybė turėtų būti horizontalusis kriterijus ir kartu tai yra galingas bei būtinas veiksnys tvariai ir subalansuotai plėtoti sanglaudos politiką;

NEB festivalio, apdovanojimų ir laboratorijų koncepcija

31. palankiai vertina pirmąją NEB apdovanojimą ir siūlo nustatyti sinergiją su esamais apdovanojimais, teikiama už būstą, kultūros paveldą, šiuolaikinę architektūrą ir kraštovaizdžius; taip pat ragina dalytis gerąja Europos kultūros paveldo metų (2018 m.) patirtimi;

32. pripažįsta, kad Europos pažangumo ženklo sukūrimas yra pirmas žingsnis kuriant NEB ženklo koncepciją, tačiau yra susirūpinęs dėl to, kad žmonės gali tikėtis, kad pagal NEB ženklą bus numatyta teikti finansavimą. Specialaus ženklo naudojimas galėtų būti laikomas konkrečiu RK indėliu plėtojant NEB iniciatyvą, kaip 2021 m. ragino RK;

33. palankiai vertina NEB laboratoriją ir jos bendro kūrimo metodiką, tačiau prašo pateikti daugiau informacijos apie tai, kaip ji veiks, ir ragina užtikrinti, kad RK būtų aktyvus NEB laboratorijos ir jos valdymo narys;
34. prašo laboratorijos išbandyti rezultatus ir (arba) veiksmus, atrinktus pirmajam apdovanojimui gauti, ir kurti jų prototipus;
35. yra pasirengęs per RK regioninius centrus bendradarbiauti su valstybių narių Vyriausybėmis kuriant bandomąją reglamentavimo aplinką ir išbandant naujus reglamentavimo metodus;
36. pažymi, kad NEB turėtų remtis esama ES miestų ir regionų gerąja patirtimi ir sukurti viešai prieinamą išteklių platformą;
37. palankiai vertina NEB festivalį, kaip apčiuopiamą ir matomą būdą toliau skatinti vietos ir regionų valdžios institucijų ir visuomenės narių dalyvavimą ir pristatyti projektus vietos ir regionų lygmeniu;
38. atkreipia dėmesį į sėkmingą URBACT, Europos teritorinio bendradarbiavimo (ETB) ir programos „Horizontas 2020“ darbą kuriant veiksmingas interaktyvias priemones, kuriomis, kai tik įmanoma, derėtų naudotis;
39. atkreipia dėmesį į tai, kad NEB turėtų prisijungti prie programos „Horizontas 2020“ misijų, ypač prie prisitaikymo prie klimato kaitos misijos ir neutralaus poveikio klimatui bei pažangiųjų miestų misijos.
40. pakartoja, kad daugiapakopio valdymo projektams, kuriuose dalyvauja kelios šalys arba euroregionas, gali suteikti privalumų Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) priemonė;
41. pažymi, kad NEB tarpusavyje susieja tris ES miestų darbotvarkės ramsčius (geresnis reglamentavimas, geresnis finansavimas ir geresnės žinios ⁽³⁾) ir siekia juos įgyvendinti;
42. atkreipia dėmesį į šiuo metu vykdomą iniciatyvą „Inovatyvūs miesto sprendimai“ (Europos miestų laboratorija) ir būsimą Europos miestų iniciatyvą; ragina NEB susieti su ES miestų darbotvarkės partnerystėmis, nes pagal šią darbotvarkę beveik ketverius metus nagrinėjamos koncepcijos, susijusios su žaliuoju kursu ir NEB;
43. mano, kad NEB turi atlikti tam tikrą vaidmenį įgyvendinant 2021 m. Leipziger chartiją ir 2021 m. Liubianos deklaraciją, kuriose raginama taikyti integruotus metodus, teritorinį požiūrį, daugiapakopį valdymą, dalyvavimą ir bendro kūrimo metodus;
44. mano, kad remiant NEB svarbų vaidmenį gali atlikti Europos kultūros sostinės, Europos inovacijų sostinės (iCapital), Europos jaunimo sostinės ir Europos žaliosios sostinės;
45. palankiai vertina NEB nacionalinių informacijos centrų steigimą ir ragina juos glaudžiai bendradarbiauti su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant pilietinę visuomenę, siekiant užtikrinti, kad NEB judėjimas galėtų toliau augti pagal principą „iš apačios į viršų“;
46. siūlo remiantis NEB principais parengti mokymo programą 100 suinteresuotų miestų. Tai darant būtų galima taikyti Skaitmeninių miestų programos ir programos „100 išmaniųjų miestų“ metodus ir atitinkamą rinkos koncepciją;

Apstatyta aplinka, architektūra ir renovacijos koncepcijos

47. pabrėžia, kad apstatyta aplinka atspindi bendruomenę, o atsakomybė už jos bendrą kokybę tenka viešojo sektoriaus institucijoms ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant pilietinę visuomenę, glaudžiai bendradarbiaujant su visais piliečiais;

⁽³⁾ Kaip nurodyta Amsterdamo pakte.

48. atkreipia dėmesį į tai, kad turtingas ir įvairus Europos kultūros ir architektūros paveldas yra svarbus mūsų apstatytos aplinkos kokybės kriterijus vartotojų patirties ir fizinio turto požiūriu;

49. palankiai vertina tai, kad NEB iniciatyvoje pripažįstamas esminis miestų teritorijų planavimo vaidmuo siekiant tvarios miestų plėtros;

50. palankiai vertina tai, kad NEB iniciatyvoje pripažįstamas poreikis kurti bendrą aukštos kokybės architektūros kultūrą. Tam reikės didinti informuotumą, skleisti informaciją ir propaguoti kultūros ir jos paveldo, aukštos kokybės architektūros ir apstatytos aplinkos vaidmenį;

51. pabrėžia, kad Komisija turėtų padėti pastatų ir statybos sektoriui spręsti netvaraus išteklių naudojimo ir atliekų problemą ir skatinti žiedžiškumą, daugiausia dėmesio skiriant pakartotiniam medžiagų naudojimui ir perdirbimui. Tai įmanoma užpildant žinių ir įgūdžių spragas ir skaitmeninant dizainą;

52. pažymi, kad pagal NEB iniciatyvą galima rasti būdų, kaip sumažinti biurokratinės kliūtis, kad renovacija taptų lengvesnė ir ekonomiškesnė; nurodo, kad sprendžiant labai senų pastatų ir kultūros paveldo objektų modernizavimo problemas reikia architektų ir kitų ekspertų bei aukštos kvalifikacijos meistrų paslaugų (*);

53. nedvejodamas įvardija itin svarbų vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį užtikrinant, kad pastatų renovacija atitiktų žemės naudojimo paskirties ir miestų planavimo reikalavimus, skatintų kovos su gyventojų skaičiaus mažėjimu priemones ir atitiktų socialinio teisingumo bei aplinkos apsaugos kriterijus; primena, kad dėl valstybių narių taikomos iniciatyvos „Renovacijos banga“ metodikos neturi susilpnėti šis esminis jų atliekamo koordinavimo vaidmuo;

54. dar kartą ragina įgyvendinant Europos semestrą labiau atsižvelgti į miestų klausimus: ES ekonominės ir socialinės politikos koordinavimas turi apimti prieinamą būstą, nelygybės klausimą ir ilgalaikes investicijas;

55. palankiai vertina NEB naratyvą dėl sprendimų, kaip sudaryti sąlygas gauti įperkamą ir deramą būstą, ypač jaunimui ir kitoms pažeidžiamoms visuomenės grupėms, nagrinėjimo;

56. pabrėžia, kad NEB turi prisijungti prie Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano ir 2021 m. Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikimo deklaracijos, siekiant prisidėti prie svarstymų dėl socialinio ir įperkamo būsto Europoje po COVID krizės;

57. ragina skatinti meno, architektūros, kraštovaizdžio ir interjero architektūros, teritorijų planavimo, dizaino ir amatų sąveiką, taip pat novatoriškus architektų ir kitų specialistų mokymo modelius;

58. todėl ragina įtraukti ir Europos įgūdžių darbotvarkę, taip pat naudojant NEB prisidėti prie to, kad būtų propaguojami ir geriau suprantami regionų įgūdžių poreikiai ir galimybės miestų planavimo, statybos, tvaraus statybos medžiagų naudojimo srityje, taip pat mažinti kvalifikuotos darbo jėgos migraciją, dėl ko gamybos požiūriu galėtų sumažėti vietos ekonomikos mastas. Šiuo atžvilgiu Europos skaitmeninė darbotvarkė atlieka svarbų vaidmenį, nes skaitmeninės technologijos gali suteikti piliečiams galimybių kartu kurti savo aplinką ir yra gyvybiškai svarbi priemonė visais NEB iniciatyvų plėtojimo etapais;

59. ragina NEB įtraukti į ankstesnes ES miestų darbotvarkės partnerystes, ypač susijusias su gebėjimais įgyvendinti klimato srities veiksmus, pasiūlymu dėl miestų žalinimo ir viešųjų erdvių naudojimui; ypač svarbios yra tvaraus žemės naudojimo ir gamta pagrįstų sprendimų, žiedinės ekonomikos, kultūros ir jos paveldo partnerystės;

60. pabrėžia, kad NEB iniciatyva yra tvirta socialinės ekonomikos iniciatyvų įgyvendinimo priemonė, nes ji grindžiama bendradarbiavimu ir piliečių dalyvavimu. Tokios iniciatyvos skatina socialinę, ekonominę, teritorinę ir kultūrinę sanglaudą ir visoje ES didina pasitikėjimą vietos lygmeniu;

(*) Kaip nurodyta organizacijos „Europa Nostra“ žaliwoje knygoje dėl Europos paveldo.

Kultūros paveldo kokybės principai

61. pritaria organizacijos „Europa Nostra“ *Venecijos raginimui imtis veiksmų: už naująją Europos renesansą* ir jos deklaracijai dėl bendro paveldo ir atminties;
62. ragina nustatyti Davoso Baukultur kokybės principų, NEB ir Europos kokybės principų, taikomų ES finansuojamoms intervencinėms priemonėms, galinčioms daryti poveikį kultūros paveldui, sinergiją ir ją įtraukti į visas Europos politikos ir finansavimo programas;
63. mano, kad kultūros paveldas yra esminis NEB aspektas; renovacijos banga privalo turėti „sielą“ ir tapatybę, kartu propaguojant holistinį požiūrį į pageidaujamą mūsų miestų ir regionų plėtrą;
64. ragina RK bendradarbiauti su suinteresuotaisiais subjektais siekiant propaguoti NEB ir „Metų paveldo mero“ apdovanojimą;
65. ragina glaudžiai susieti kultūros paveldą ir ES žaliąjį kursą, kaip nurodyta ES žaliojoje knygoje dėl kultūros paveldo ⁽³⁾;
66. sutinka, kad įgyvendinant NEB bandomuosius projektus ir iniciatyvas turi būti sutelktos viešosios lėšos kultūra grindžiamoms žaliosioms strategijoms, kad būtų nagrinėjami gyvybiškai svarbūs kultūriniai žaliosios pertvarkos aspektai ir remiamasi įvairiais vietos bendruomenių ir regionų pajėgumais;

Išvados

67. prašo Europos Komisijos geriau susieti NEB ir esamas konceptualias, su kultūra susijusias, estetines ir į dizainą orientuotas sistemas. Taip būtų įgyvendinti pagrindiniai principai ir sukurtos sąlygos NEB išnaudoti vietos ir regionų valdžios institucijų kūrybinį, kultūrinį ir kultūros paveldo potencialą renovuoti ir atgaivinti visos ES gyvenamuosius rajonus. Todėl siūlo sukurti NEB laboratorijų kuponų sistemą, pagal kurią suinteresuotieji miestai ir regionai galėtų gauti tokį kuponą, kuris jiems suteiktų teisę gauti reikiamą paramą organizuojant NEB laboratoriją savo rinkimų apygardoje. Tokio kupono gavimo sąlyga būtų ta, kad 1) NEB laboratorija turėtų „drauge su kitais subjektais modeliuoti pertvarką vietos lygmeniu lengvinančias priemones, sprendimo būdus ir politikos veiksmus, rengti pirminius jų projektus ir išbandyti juos“, ir 2) NEB laboratorijos rezultatai būtų pristatyti regiono ar miesto tarybai;
68. ragina nustatyti NEB iniciatyvos ir procesų, kuriuose dalyvauja Europos žmonės (pvz., Konferencijos dėl Europos ateities), ir strategijų bei veiksmų planų, kuriais skatinama architektūrinė ir estetinė kokybė (pvz., ES miestų darbotvarkės „Renovacijos banga“), sinergiją;
69. mano, kad NEB turi tapti tikru judėjimu, kuriame dalyvautų vietos ir regionų valdžios institucijos, o ne tik būti dar vienas projektas, vykdomas pagal principą „iš viršaus į apačią“. Visiems ES miestams ir žmonėms labai svarbu sukurti ekologišką Europos gyvenimo būdą. Tai turi būti visiems, o ne tik išrinktiesiems skirtas projektas. Atsakomybės jausmą reikia pradėti ugdyti tarp paprastų žmonių vietos lygmeniu, pranokstant didelių miestų teritorijas. Suteikiama galimybė dalyvauti eiliniams žmonėms ir pilietinės visuomenės organizacijoms yra svarbus teigiamas NEB iniciatyvos aspektas. Kad ši iniciatyva būtų sėkminga, ji turi būti įtrauki socialiniu, kultūriniu ir teritoriniu požiūriu.

Bruselis, 2022 m. balandžio 27 d.

Europos regionų komiteto
pirmininkas

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽³⁾ Putting Europe's Shared Heritage at the Heart of the European Green Deal, paskelbė organizacija „Europa Nostra“.